Ч. 36 Субота 15 (27) лютого 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Події в Туреччині.

Найважнїйшим моментом для подій в Туреччинї, специяльно на Кретї єсть тепер становище Анґлії і полїтика сеї держави супротив Туреччини і Греції. Льорд Сельсбері відчитав вчера в палатї панів телеґраму вислану до держав европейских, в котрій правительство анґлійске поясняє їм, якої хоче держати ся полїтики. Правительство анґлійске виходить з того становища, що оно має надію, що полїтика та буде відповідати намірам сполучених держав европейских, і ставить такий проєкт:

Крета мусить конче дістати адміністративну автономію і в тій цїли мусять держави заняти остров, отже має настати межинародна окупация. Коли має бути заведена автономія на Кретї, то остров сей мусить остати ся при турецкій державі. Коли би завізвано Туреччину або Грецию, щоби ті держави відкликали з острова свої войска, а они ставили би опір і не хотїли би того зрозуміти, то державп повинні в такім случаю переперти силою свою постанову. Туреччина не мусить зараз відкликати своє войско, але остаточно мусить то зробити, бо се єсть конечним услівєм автономії. Від Греції треба зажадати, щоби она скорше відкликала своє войско.

Положенє на Кретї не змінило ся. Борба веде ся дальше, лиш Греки не важать ся вже приступати до тих міст, що стоять під надзором держав европейских. Король грецкий сказав, що не відступить від того, що вже раз постановив, бо за ним стоїть цїлий грецкий нарід. Кажуть однакож, що коли-б король Юрий мав уступити під напором держав, то зложить корону в користь свого сина. Кажуть також, що королївска родина аґітує дуже сильно в справі Кретийскій в Копенгазї і Льондонї.

У віденьских кругах дипльоматичних говорять, що в послїдних днях відбула ся конференция, маюча на цїли наклонити Порту до того, щоби она здала Крету на держави европейскі, а тогди могли би они вже не в імени Туреччини, але в імени Европи зажадати від Греків, щоби они уступили ся з острова. Росия вислала окружник до держав, в котрім признає конечність удержаня независимости Туреччини, але заразом домагає ся як найширшої автономії для Крети і передатя мандату на острові державам европейским.

Після справоздань консулярних настало в цїлій Туреччинї велике занепокоєнє. В Константинополи розійшла ся онегди, впрочім не правдива чутка, що князь болгарский проголосив ся королем. Розійшла ся також і друга чутка, що Туреччина за порадою Росиї має нинї завтра поставити Греції ультіматум, щоби раз вияснити справу. До Солуна і Монастира мають бути вислані з Малої Азиї 72 баталїони редифів. Так само має бути вислана зброя і мунїция до Адріянополя, на приготоване супротив якоїсь акциї болгарскої.

Новинки.

Львів дня 26-го лютого 1897.

— Ґр. Цецилія Баденьова, мати Є. Е. п. Президента мінїстрів ґр. Казимира Баденього і Є. Е. п. Маршалка краєвого ґр. Станислава Баденього, померла вчера рано по довгій і тяжкій недузї у Львові, в 72-ім роцї житя. Похорон ґр. Баденьової відбуде ся в суботу о 10-тій годинї рано. — Видїл краєвий на скликанім вчера умисне засїданю ухвалив висказати Є. Е. п. Президентови мінїстрів, яко голові родини, кондоленцию і взяти громадно участь в похоронї бл. п. Цецилії Баденьової.

— Конкурси. При учительских семинариях опорожнені посади: В Коросни головного учителя з кваліфікациєю до шкіл рільничих середних, в Сокали учителя до ґрупи языково-історичної, в Самборі учителя з кваліфікациєю до шкіл видїлових для польского і руского язика, в мужескій семинариї у Львові учителя музики і співу. Речинець до дня 20-го марта с. р. Поданя треба вносити до ц. к. краєвої Ради шкільної.

— Читальня „Просьвіти“ в Надвірній устроює в недїлю мясопустну дня 28-го с. м. в великій ратушевій сали забаву з танцями для міщан. Початок о годинї 7-ій вечером, конець о 12-тій годинї. На ту забаву запрошує видїл читальнї всїх членів як з Надвірної так і з охрестности.

— Переклади Шевченка на мадярску мову. З Будапешту доносять, що тамошна мадярска ґазета Madyar Allam помістила сими днями деякі

5)

В замку і в підзамчи.

Оповіданє з ческого

БОЖЕНИ НЕМЦОВОЇ.

(Дальше).

— Заступи нас Господи! — зітхнув Сикора.

Коли прийшли на подвірє, виходив як раз лїкар з хати; проводила его Сикорова.

— Як є, пане? — питав кравець.

— Вже скінчила, небога! — сказала скоро Сикорова замість лїкаря.

— Перетерпіла своє. Лише уважайте, щоби трупа винесено зараз до трупарнї, перевітріть добре цїлий будинок і як можна то не спіть кілька ночий в коморі. Караскова мала холеру; але тому не потребуєте ще бояти ся, що й ви єї дістанете — додав лїкар.

— Таж ми в руках Божих, пане! — сказав Сикора.

В тім вийшли з хати дїти і Войтїх хотів закрасти ся до комори. Але Сикорова задержала его, кажучи, що мати спить. Хлопець послухав і приступивши до лїкаря, спитав засумований, чи мати не умре. Доктор повернув ся до него, положив ему руку на голову і сказав жалібно:

— Бідаку!

Хлопець подивив ся з одного на другого і пустив ся з криком і плачем до комори. Але Сикорова вхопила его на руки.

— Цит, Войтупю, дякуй Богу, що терпіня матери скінчили ся, она нїколи не була би здорова. Тепер є вже в небі. Цит, а як будеш мене так слухати як мамуню, то й я буду тебе так любити як она — потїшала хлопця добра кравчиха.

— Що з ним зробите? — спитав лїкар Сикору.

— Стара правду каже — копа раків! Живимо пятеро, виживимо дасть Бог і шесте. Лишимо его, пане, у себе.

— Прийдіть, прошу вас, завтра до мене — сказав лїкар і поклонившись низько кравцеви відійшов.

На другий день під вечер поховали Караскову і єї дитину в однім гробі, коло Караска. Похорон убогого звичайно тихий. Сьвященик покропив гріб, гробар з Сикорою спустили домовину до гробу, а родина кравцева і кілька бідних зарібниць помолили ся коло могили. Немов би хто вбивав клин до серця, так було бідному сиротї, коли мусїв перший кинути на материну домовину три горстки глини і коли почув, як тверді груди глухо ударили о віко. Ах, він був би радше сам кинув ся до гробу і дав себе засипати разом з материю, так єму було тяжко без неї на сьвітї.

Що Сикора міг поховати Караскову, допоміг єму до того пан-отець і лїкар. Крім того обіцяв єму лїкар, коли кравець до него прийшов, що буде єму місячно доплачувати на хлопця, щоби могли его добре виховати.

— Я взяв би его сам, але я нежонатий і мало коли сиджу дома; у вас буде єму лїпше — додав добрий лїкар, котрий мимо своєї спосібности не дуже був люблений у панів першої кляси населеня, а то длятого, що їм не підхлїбляв, не цїлував по руках і кождій говорив правду в очи. Називали его: простаком.

V.

На другий день по похоронї Караскової розносила ся по місточку страшна вість: „Холера в містї“. — „Хто умер? хто умер?“ — „Кілько їх умерло?“ — питав один другого.

— Караскова і єї дитина мали вчера похорон. Стара Шафранкова була на похоронї, а нинї вже небіжка — та й стара Дорота занедужала. — Так собі оповідали. На богачів находив страх. — „Таж я то все говорив“ — каже один пан до другого з тої першої кляси — „як прийде до нас та пошесть, то хиба від тої зарібницкої голоти“. Говоріть їм, що хочете, не послухають вас. Що їм під руку попаде, то з'їдять, хати не пересвітрюють, нечисть куди лиш чоловік огляне ся: і як же може бути инакше“.

— А лиш їм що скажіть, зараз маєте відповідь: „Платіть нам лїпше — будемо лїпше мати ся“. — То простацка голота неотесана; навіть не встидає ся сказати чоловікови таке слово до очий. Я роблю, що можу і в зимі дав їм заробок, аби то з голоду не мерло — а тут маєте подяку. Подай тому палець, вхопить вас зараз за цїлу руку.

— Чи ми не знаємо як то є, пане Чмухальку. Робіть чортови добре — відслужить вам пеклом. То бездонний мішок — его не насипле, хиба би не переставав сипати. А так не можна: часи лихі, робітникови плати богато, а збіже, замість щоби ішло в гору, все дешев

поезиї Шевченка в мадярскім перекладі о. Николая Матея, руского сьвященика і мадярского літерата. Мадярскі писателї приймили сї переклади з великим вдоволенем. Надїяти ся, що о. Матей видасть разом добірнїйші поезиї Шевченка в мадярскій одежі.

— **Товариство приятелїв шкільної молодежи в Надвірній** устроює на дохід убогої шкільної молодежи місцевих шкіл дня 1-го н. ст. марта с. р. в сали ратушевій в Надвірній аматорске представлене з слїдуючою програмою: 1. Деклямация польска „За службою“ К. Уейского; 2. З розцуки комедия в 1-ім актї М Ґавалевича; 3. „Наталка-Полтазка“ оперета в 3-ех відслонах І. Котляревского; 4. Образ з живих осіб „Вернигори“ Матейка. Початок точно о годинї 7-ій вечером. Цїна місць: Крісло в перших рядах 1 зр., в дальших 70 кр., вступ на салю 50 кр., ґалерия 20 кр. — Наддатки приймає ся. Білетів дістати можна в торговли п. Бариша, а вечером при касї.

— **Арештоване у Відни.** Часопись Neues Wiener Tagblatt пише: В часї слїдства в справі шпіоньства увязнено замешкалого у Відни молодого руского дневникаря дра Дмитра Вергуна. Увязнене Вергуна не стоїть в тїснїй звязи зі справою шпіоньства; причиною того єсть, що при ревізиї в редакциї „Галичанина“ найдено аґітацийну проґраму Вергуна, в котрій той промовляє за заснованєм тайного товариства. — Вергун не найшов для своєї проґрами нїякого послуху між студентами рускими, післав єї до редакциї „Галичанина“, котра видрукувала єї зі змінами. При ревізиї найдено нову проґраму Вергуна, в наслїдок чого наступило арештоване.

— **На Крету** хотїло вибрати ся кількох студентів львівского унїверситету, одушевлених послїдними подіями военними, а може й згадками звістної оперетки „Хороша Єлена“, де веселою піснию завзиває композитор „Їдь до Крети!“ Отже хоробрі молодцї, а було їх кільканайцять, вислали тими днями письмо до грецкого консуля у Відни, щоби прислав їм на дорогу — гроші. Розуміє ся, що консуль навіть не дав відповіди не то гроший.

— **Електрика** є знаменитою принадою на риби. Недавно зробили досьвід анґлїйскі рибаки, що до невеликої сьвітячої лямпи електричної спущеної в море горнули ся тисячі риб і падали в наставлені сїти. Полів був такий значний, що приятелї тих нїмих звірят звернули ся до правительства о заборону того способу ловленя риб, так як зборонене убиване їх динамітом.

— **Засипані снїгом.** Велика лявіна упала в передолину гори сьв. Бернарда і засипала славний тамошний монастир. Часть будинку і кухня завалила ся, проча часть оперла ся напорови снїгу, так, що монахи могли з другого поверха перекопати перехід і в той спосіб дали знати о нещастю. З місточка Аости вислано богато робітників на гору сьв. Бернарда, аби відкопали монастир.

— **Викрадений міліонер.** Тайна полїция в Монтріль в Канадї глядає тепер міліонера Річардзона, котрого силоміць вивезли з Нового Йорку авантурники братя Стантони. Єго вивезено імовірно спершу до Монтріль, де Стантони держали свою жертву під ключем, запаморочували єго безнастанно сильними наркотичними средствами, а в хвилях коли позваляли міліонерови прийти до притомности, змушували єго підписувати чеки на великі суми, котрі відтак відбирали з банків. Коли полїция попала на слїд Стантонів і прибула до їх мешканя, аби їх арештувати, не застала їх вже; они відплили тимчасом з своєю жертвою до Анґлїї. Також злодїйска штучка.

— **Кароль Бльонден,** сьвітової слави линоскок, помер сими днями в Льондонї, в 73-ім роцї житя. В роцї 1855 перейшов він перший раз понад Нїяґарою по линві, розтягненій в висотї 50 метрів понад шумячим водоспадом. Ту сьмілу штуку повтаряв пізнїйше досить часто. Пописував ся майже у всїх більших містах Европи.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 26 лютого. Є. Вел. Цїсар висказав президентови мінїстрів своє сочувство з причини смерти єго матери. Президент мінїстрів ґр. Баденї виїхав вчера вечером до Львова.

Відень 26 лютого. Вчера устроїли грецкі студенти, до котрих прилучили ся студенти румуньскі, хорватскі, дальматиньскі і ческі, разом 300, перед грецким консулятом велику манїфестацию з окликами в честь грецкого короля і в справі кретийскій. Полїция розігнала манїфестантів і 6 з них арештувала, а укаравши їх полїцийно випустила на волю.

Відень 26 лютого. Бюро кореспонденцийне заперечує рішучо вість, мов то мінїстрови Каляєви мала бути повірена автономічна адмінїстрация Крети. Також неправдою єсть, мов би то якій небудь державі мав бути переданий мандат в справі кретийскій.

Канеа 26 лютого. Шість комендантів корабельних оголосили проклямацию, в котрій кажуть, що окупация розширяє ся на залив Суда і долину межи Акротірі, Галепа і Канеа. Всяке вороже виступлене против чужих кораблїв буде силою відперте.

Переписка зі всїми і для всїх.

І. Ґ. в Дул.: То дуже красно, що Ви так дбаєте про свою дитину і хочете їй забезпечити будучність. Другі селяни повинні би брати собі з Вас примір. Длятого подаємо Вам охотно раду і потрібні поясненя: Напишіть до товариства асекурацийного „Днїстер“ у Львові, Ринок ч. 10 (а може у Вашій сторонї єсть де близько аґент того товариства, то удайте ся до него) а се товариство обезпечить Вашу дитину. Спосіб обезпеченя єсть двоякий: 1) Хто хоче дитинї, котра має 2 роки, обезпечити 100 зр., котрі були би їй виплачені в 18-ім роцї житя, мусить платити річно по 4 зр. 80 кр.; коли хоче обезпечити два рази тілько (200 зр.), мусить платити два рази так велику премію отже 9 зр. 60 кр. Се було би як раз то, що хочете знати. На 300 зр. платить ся три рази так велику премію, на 400 зр., чотири рази так велику і т. д. Премію можна платити річно, отже від 200 зр відразу 9 зр. 60 кр., або піврічно по 4 зр. 80 кр., квартально по 2 зр. 40 кр., місячно по 80 кр. Забезпечувати капітал дитинї можна до 18-го, 20-го або до 24-го року житя. Хтоби хотів забезпечити 2-лїтній дитинї 100 зр. аж у 20-ім роцї, мусить платити річно 4 зр. 7 кр.; на 200 зр. два рази тілько (8 зр. 14 кр.) і т. д.; а коли би гроші мали бути виплачені аж в 24-ім роцї, то на 100 зр. треба

ше. Погана річ, я ждав на лїпші цїни, але гадаю, що обдурив ся.

— Так не може дальше бути, пане Виджигосте, не може. Повідали менї в Празї, що цїни знов підскочать. А до чогож би то дійшло — маю в шпихлїри двіста кірців, готові лежать, лише продати, та чекаю таки не лїпші торги.

— Я також маю надїю. Вчера стояло в ґазетї, що коло Будієвич град вибив; затягнуло від Праги аж до Горішної Австриї. А то лише початок, буде того більше. Лише нас хорони Боже.

— Ба, чоловік і так жиє у вічній журбі. Доки в поли, боїть ся — а звезе вкінци на гумно, не може продати. А тепер ще тото нещастє; чоловік не певний, чи встане як вечер ляже — то вже найгірше.

— О, я зараз побіг за ними! — сказав пан Виджигост, витягаючи з кишенї фляшчину з каплями. — Чоловік мусить бути приготований на всьо. І жінцї вже заповів: не вільно давати на стіл зеленини, хата має викурити ся і всьо мусить ся так робити, як прикаже лїкар. Може охоронимо ся від нещастя.

— Кобй лише чоловік не мусїв ходити коло тих комор і заходити ся з тими людьми; але що робити, не догляну, всьо менї розкрадуть. Коби тілько можна обійти ся без тих людий, то кара для нас! — зітхнув пан Чмухалек.

Коли пани мали страх, то панї ще більший. Нїяка робітниця не сьміла й через поріг ступити, а коли стрінули ся і хотїли їх цїлувати в руки, то здалека кивали, аби дали спокій. Обіцяли варити їм теплу страву, а крім того давати що тижденя милостиню, доки тревала би пошесть, щоби мали чим покріпити ся, а до того давали ще на Боже. Миски з оцтом не виносили ся з комнат, всякі каплї були все під рукою — а „простак“ лїкар став нараз наймилїйшим гостем в кождій хатї і без похвал та підхлїбств. Лише голос похоронного дзвона був їм противний, і коли загомонїв, блїдли і мороз переходив по панях. Панї Завертальова хотїла їхати до Праги дати собі зробити сукню після нової моди. Панї Опршалькова насклádала собі сто риньских на золотий ланцюшок, а сто на годинник. Она була жінкою першого радного. Панї бурмістрова, або як єї панї між собою називали „панї президентова“, мала вже ланцюшок і годинник, а она ще нї — і то дуже єї гризло, бож прецї она числила ся по нїй першою особою в містї. Отже хотїла їхати з панею Завертальовою до Праги та купити собі годинник і ланцюшок. Панї Немастова хотїла купувати дочцї віно, третя панї хотїла з ними переїхати ся, аби їм було веселїйше, а четверта мала в Празї братанка. Але всї ті красні наміри остали в завішеню; нї одна не відважила ся й носа виткнути з дому; ба й в церкві не довго сидїли, щоби на зимнім помостї не перестудити собі ніг, а відтак і тому, що там сходить ся повно всїляких людий і занечищують воздух.

Лише тота третя верства населеня в нїчім не змінила свого житя. Були панам вдячні за ту дрібку поливки кождого дня, але мимо того були раді, коли їм мельник продав за дешевий гріш отрубів і пороху на паляницю і галушки, а лободу варили як додаток до їди, аби наситити ся. Декому дістало ся за тиждень кілька крейцарів милостинї, та звичайно мав він на них десять місць. За роботою не мали коли гадати о смерти і не страшила їх, коли на неї згадали — атже не мали нїчого до страченя. Коли-ж чули похоронний дзвін, молили ся за небіщика та просили о спасение єго душі. Веселий Юрко співав собі все ще при роботї свою улюблену пісоньку: „Добре тому, що нїчого не має....“ А коли Андулька картала єго за те, щоби не був веселий, говорив: „А чому би я не мав бути веселий, коли на мене Господь не забуває; на сьвітї дав мен тебе, а по смерти дасть небо“.

— Але погадай, який тепер страшний час, заки чоловік оберне ся, смерть єго забере.

— Іди дурна, або-ж то так не було від початку сьвіта — чи ти коли чула, щоби смерть скорше голосила ся, заки прийде по чоловіка? Чоловік жиє, не знає, як довго; умре, не знає, коли — та й чи дома або на поли. Побудем, не будем, сьвіта не перебудем! — заспівав Юрко жінцї і она вкінци раднїйша була, що їй заспівав, нїж як би мав єї ще більше засмутити.

Щира молитва була бідним людям одиноким ліком. По роботї сходили ся під вечер коло хреста за мостом і там співали і молили ся, щоби їх Господь охоронив від наглої і несподїваної смерти.

І до замку вість о холєрі дійшла скоро. Панї з Шпрінґенфельду вельми бояла ся смерти; велїла зараз прикликати лїкаря, котрий мав їй заручити за житє, дати їй певне средство против тої пошести, порадити їй, чи не лїпше було би виїхати з замку. Лїкар не богато там говорив та й не робив великих заходів; сказав їй коротко, що нехай їде або нї, то нїгде не буде певна свого житя та що нїхто за него не може ручити. Але потїшав єї, аби не бояла ся, бо не єсть так зле. — І питала ся, з чого та пошесть пішла, а лїкар почав їй оповідати о житю бідного народа.

— Пожива, мешканє, всї инші потреби, чим дальше тим дорожші, а нагорода за працю не підносить ся в тій мірі, щоби то вирівнало ся; а звідси чим більше одна часть суспільности від дорожнї богатїє, тим більше друга часть біднїє і попадає в нужду, а наслїдком біди і муки буває остаточно помір, котрого відтак богачі боять ся. Чому не отворять богачі свої шпихлїрі, склади і не продають бідним людям збіже за дешеву цїну, щоби ті могли поживити ся здоровою стравою; чому не побудують дім, де мали би за менший чинш здорові мешка-

платити 3 зр. 2 кр., на 200 зр. два рази тілько і т. д. Для 3-лїтної дитини платить ся до 18 го року на 100 зр. по 5 зр. 24 кр.; до 20-го року по 4 зр. 41 кр.; до 24-го року 3 зр. 24 кр. і т. д. З того виходить, що чим старша дитина, котру хтось хоче обезпечити, тим більшу треба платити премію, а чим на більше лїт розкладає ся обезпечений капітал, тим менша премія. Коли би дитина передчасом померла, то родителям, або тим, що еї обезпечили, звертають ся премії (без проценту). — 2) Коли би отець, мати або опікун хотїли забезпечити дитинї до 18, 20 або 24-го року 100 зр. навіть в такім случаю, коли би той, хто платить премію, помер перед часом і не було кому платити, то премія обчисляє ся від віку того, хто платить і від віку дитини. Отже коли Вам н. пр. 35 лїт, а дитинї 2 роки, то премія до 18 лїт дитини 4 зр. 49 кр.; до 20 лїт по 3 зр. 77 кр. а до 24 лїт по 2 зр. 73 кр. Як би Вам було поза 35 до 40 лїт, а дитинї 2 р., то треба вже платити більше: по 4 зр. 52 кр., або 3 зр. 89 кр. або наконець 2 зр. 77 кр. (на капітал 100 зр.; на капітал 200 зр. два рази тілько і т. д.). В сім случаю така постанова: Коли би той, що платить премію помер перед часом і не було кому платити, то обезпечена дитина мимо того, коли дійде до свого віку (18, 20 або 24 року), дістане обезпечену суму; але коли-би дитина скорше померла, то премій не звернуть, они припадають тогди в користь товариства асекурацийного. В першім 1) случаю треба предложити: внесок (формуляр Б., пришле дирекция або дасть аґент) і метрику дитини; в другім 2) случаю треба предложити: 1 внесок А для батька, 1 внесок Б. для дитини, сьвідоцтво лїкарске для батька (лїкаря визначує товариство) і дві метрики, коли суть під рукою, а коли нема то обійде ся і без них, лиш при виплатї капіталу треба конче предложити. — **Олекса Т. п. Стрий**: 1) З Вашого письма годі зрозуміти що есть. Ви говорите о „мікдалках коло шиї" і о двох „галочках" що спухли і болять. Отже де і що спухло і що болить? Мікдалки не коло шиї, а в т. зв. ямі ротовій, в глубинї рота, саме там, де починає ся горло. Возьміть зеркало до рук, станьте лицем проти сьвітла отворіть широко рот і дивіть ся в зеркало: Там де кінчить ся ячик, понад ним в горі, по самій серединї, видко кусник тїла, такий, як чопик; єго називають язичком. Від того язичка розходять ся на право і ліво т. зв. піднебінні каблуки: два передні (правий і лївий) близше до зубів і два заднї поза тамтими. Межи обома тими каблуками в долинї, з правого і лївого боку видко по куснику подовгасто-круглавого тїла і то суть мікдалки. Отже коли там чуєте біль, коли мікдалки напухли, стали темно червоні, а на них і місцями на піднебінних каблуках та на язичку видко біляву материю, слиз, то єсть то катаральне запалене, котре до кількох днїв само від себе минає, лиш не треба пити студених і острих напитків (горівки, пива) та не їсти корінних страв і не курити. Горло треба полокати слабо солоною водою а на шию покласти студений оклад (ручник змочити в постоялій в хатї водї викрутити добре, обвинути шию а верх того ще другий сухий). Запаленя мікдалків дістає ся найчастїйше від перестуди і перемокненя, а ся хороба має то до себе, що викликує боляки, котрі материзують. В такім случаю найлїпше дати собі прорізати боляк і випустити материю. Операция єсть дуже легка, бо анї не ма болю, анї не єсть небезпечною. Часом (у дїтий) вирізують мікдалки і тогди має ся зовсім спокій. Розумієся, що мусите зарадити ся лїкаря, що маєте зробити. Впрочім щоби не западати на ту хоробу, найлїпше старати ся привикати до всїляких змін воздуха. — 2) Дістанете відповідь, коли наспіє до Львова спис витягнених льосів. — **А. В. Болехівці**: 1) Специялїст в недугах горла др. Леслав Ґлюзїньский ул. Валова ч. 14. Гонорар се як самі зрозумієте, річ дразлива; впрочім зависить від того, чи недуга лекша, чи тяжша, вимагаюча може якої операциї; чи лиш одноразова порада, чи довше лїченє. Звичайний гонорар за одноразову пораду у львівских лїкарів єсть 2 до 3 зр. — 2) Позичку 1000 зр. на гіпотеку можете дістати також і в „Днїстрі" (адреса повисше); мусите лиш прислати аркуш ґрунтовий, випис табулярний і книжочку податкову; важна також річ, чи Ви в тім товаристві асекуровані. Що-до инших банків, то я не мав ще часу розвідати; скоро розвідаю, то дам Вам також в найблизшім часї знати. — **М. Кул. в Кал.**: Возьний єсть слугою урядовим; робить то до чого єго призначать: розносить папері робить порядок в канцеляриях, замикає і отвирає і т. п. Щоби стати возьним, треба щоби приймили. Першеньство мають ті, що служили у войску і мають добру кондуіту. Канцелїсти ведуть манїпуляцию в урядах. Посади канцелїстів застережені для вислужених підофіцирів — **В. Н. С. в Завалю, поч. Снятин**: Книжочки тої вже нїгде не дістанете, бо розкуплена. — **Циклїст в Городенцї**: Потрібну до біцикля ґуму можете дістати у фірми Віктор Берґер, Львів ул. Академічна ч. 8. Мусите подати лиш довготу і грубість. Коштувати буде більше менше 7 зр. Можете і самі собі на колеса натягнути, лиш треба до того кіту, котрий при роботї треба огрівати над спіритусовою лямпкою. Кіт до тої ґуми буде коштувати 50 кр. Чи Ви самі потрафите то зробити — того я вже не можу знати; то чей Ви самі найскорше зміркуєте. — **Денис Г. в Шид**: Коли хочете мати основне дїло о німецкій лїтературі, то випишіть собі: K. König, Deutsche Literaturgeschichte, 2 томи з ілюстрациями і ілюстрованими додатками; єсть то нинї найлїпша історія німецкої лїтератури. Цїна 12 зр. Доставить Вам Wilhelm Frick: Hofbuchhandlung Wien I. Graben 27. В тій самій книгарни дістанете також König, Abriss d. deutsch. Literaturgeschichte 1 зр. 80 кр. Друга більша, так само дуже добра єсть Leixner, illustrirte deutsche Literaturgeschichte 10 зр. 80 кр. В книгарни Max Herzig & Co. Wien I. Franzensring 22 можете дістати еї на сплату місячними ратами по 1 зр.; але на рати брати не раджу, бо скоро не заплатите одної рати, може Вас позивати. Коли хочете мати не лиш короткий начерк історії лїтератури, але й взірцї творів, дуже доброю була би старша вже книжка, Bonne, deutsch. Lesebuch für obere Klassen der Mittelschulen. При кінци тої книжки єсть не лиш коротка історія лїтератури, але й стилїстика німецка. Можете виписати собі від фірми Beermann, Antiquariat-Buchhandlung, Wien I. Johannesgasse 2. Цїна може 2 або 3 зр. — **В. В. в Загоч.**: Цьвіти вазонкові треба пересаджувати під весну, найлїпше з початком сего місяця (лютого) а найпізнїйше до половини марта. Впрочім треба на то зважати, як они зимували і коли зачинає будити ся в них нове житє. Треба постарати ся о сьвіжу землю, найлїпше коли-б она була таки дїйстно сьвіжа, значить ся принесена знадворку і о нові вазонки. Відтак галузки на цьвітах притинає ся трохи, бере ся ростинку пеньком при вазонку межи пальцї правої руки, обертає ся вазонок горі дном на долоню, бере ся зверха лївою рукою і так вдарить ся вазонком об край стола кілька разів, доки не випаде з него цїла груда землї з корінєм на долоню. Бічні корінцї треба обтинати, тим більше, коли покаже ся, що корінє надпсоване. Відтак пересаджує ся ростинку до нового вазонка і обсипає ся сьвіжою землею, котру треба притолочити, так, щоби в серединї не лишило ся яке порожне місце. Землю треба таку брати, якої потребує ростина і для того найлїпше роздобути собі землї від якого городника. До вазонків дають також штучного гною. Більше о сїм предметї знайдете в „Добрих радах" в однім із найблизших чисел, бо тут нема вже місця на то. — **М. М. з Д.**: В справі Терезиянум і орієнтальної академії або віднесїть ся з просьбою до дра Александра Кулачковского, у Відни, редактора „Дневника законів державних" (адреса: Redaktion des Reichsgesetzblattes, Ruthenische Abtheilung), котрий єсть доцентом руского язика в Терезиянум, або підождіть, аж ми розвідаємо. Справа впрочім не пильна, бо тепер не пора. — **М. Д. в Пл.**: Ви зле зробили. Суд мав зовсїм право знести заочність, бо день св. Богоявленя єсть днем ферий судових скоро противна сторона того зажадала. В день свого сьвята нїхто не обовязаний ставати на термін і заочно не можна тогди засуджувати. — (Дальше відповіди пізнїйше).

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

ня; чому не заведуть охоронки для бідних дїтий, аби коли на них родичі працюють, не мусїли їх лишати на Божу опіку; чому не заложать шпиталю, щоби бідний чоловік занедужавши мав людский догляд і старунок і щоби тілько робітних людий не мерло кождого року лише з тої причини. Чому торгують ся з бідним робітником о денну плату, та беруть того до роботи, котрий примушений нуждою годить ся з ними працювати за найменші гроші? Коли-б на то всьо дбало ся, не було би тілько недуг, жебрацтва і що найголовнїйше, не треба би нарікати на моральний упадок народу, котрий все походить з нужди і темноти народу.

— О, докторе, що ви гадаєте, до того богато треба! — сказала пані зі Шпрінґенфельду.

— До того ласкава пані потреба лише одномишленности і любви; де она є, там нема нїчого неможливого, навіть найбільша жертва. На жаль, між нами богато любви на язицї, але в серци дуже мало!

— Так не єсть! — сказала пані трохи ураженим голосом, бо погадала о собі, що у неї серце дуже добре. І справдї она мала добре серце, але слабе і так само легко дала ся навести на добре, як і на зле. Нужди нїколи не знала, а правди їй нїхто не сказав і не вказав їй правдивої дороги, а не маючи дїтий і жиючи задля того в невдоволеню, кинула ся з цїлою своєю живостию на дорогу марних утїх — а то придавило в ній всьо, що в ній було доброго.— Так не єсть. Що-до мене то я виповнила би всьо ваше бажанє, коли би то було в моїй силї; що було менї можна, то я все робила для бідних людий — але сего року було в зимі дома богато видатків, і я не можу нїчого такого зробити. Що-до збіжа, то має єго під своїм зарядом управитель, а я до тих річий не мішаю ся. Але тими днями приїде муж, поговорю з ним і будемо старати ся, аби щось зробило ся для бідного народу. Тимчасом возьміть то і роздайте після вашої гадки.

З тими словами вийняла зі столика дві пятки і подавши лїкареви, поклонила ся на знак, що може відійти. Лїкар поцїлував єї в руку і відійшов та пішов просто з замку до Сикори до саду. Єму віддав одержані гроші, аби справив Войтїхови одїнє і трохи біля, та щоби післав єго до школи.

Приїхав до замку пан, а з ним приїхало богато гостий, самих любителїв ловів так як він. Було там гуку, забав, одна другу настигала; пані зі Шпрінґенфельду мала повну голову инших річий, а забула цїлком на бідних людий і на холеру і нїхто не мав коли пригадати їй на те. Та пошесть не прийшла ще межи першу верству суспільности, она лютила ся лише межи бідними людьми на валах, та одного за другим забирала тихо зі сьвіта. Бідний чоловік обходить тихо і хрестини і похорон — отже й похорони тих бідолах в місточку не наробили нїякого шуму, а в замку остаточно мало уважали, що в підзамчи дїє ся.

Войтїх був би цїлком щасливий; кравець і єго жінка уважали єго за свою дитину, дїти добре з ним обходили ся, дістав чисту одежу, постіль і їду, нїчого єму не хибувало лише — матери, коби єї хоч тота жила. За нею тужив страшно і кождого вечера ходив на єї гріб помолити ся і поплакати. Клярка ставила ся єму в слові; кождого дня о другій годинї на полудни мав Войтїх приладжену їду, всячину, нераз дуже гарні кусні печені і мучного печива. Але він нїколи не взяв до уст того; доки не віддав Сикоровій і доки она і своїм дїтям не дала по куснику, та не відложила для себе і для вітця найлїпші кусні. Єго прихильність і щирість дуже єї тїшила і як він їм, так і они єму бажали всього добра.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

ГАЛИЦКИЙ БАНК КРЕДИТОВИЙ

почавши від 1 лютого 1890 поручає

4% Асигнати касові

з 30 дневним виповідженєм

3½% Асигнати касові

з 8 дневним виповідженєм, всїже вигодачі ся в обіві

4½% Асигнати касові

з 90 дневним виповідженєм, будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4 проц. з дневним герміном виповідженя.

Львів, дня 31 сїчня 1890. 3 Дирекция.

16

Мужчини

При ослабленю мужескім, мій ц. к. упр. ґальвано-електричний апарат, для власного ужитку з добрим успіхом. Лікарскі порученя. Проспект в коверті в марках 20 кр.

І. Авґенфельд,
Відень, IX., Türkenstrasse 4.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przegląd-y

може лише се бюро анонси приймати.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм.— Збірники на воду. — Комплетні уряджена купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жаданє висилає ся катальоґи.

АРТИКУЛИ ЯПАНЬСКІ

ЗЕРКАЛА, ТОАЛЄТИ ДАМСКІ

знаменитої і добірної якости поручає одинокий магазин люксусовних артикулів і найбільший склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **Людвик Файґль** Пасаж Гавсмана 8.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.